

Suomen Rautatiematkustajat
Kalevi Kämäräinen

Kantelunne Yleisradion A-talkista oli esillä 1.2.2011 Julkisen sanan neuvostossa. Puheenjohtaja Risto Uimonen päätti, että **kantelua ei oteta** neuvoston käsittelyyn. Päätöksen perustelut selviävät alla olevasta puheenjohtajan päätöspöytäkirjan otteesta. Jos päätös mielestänne perustuu virheeseen tai väärinkäsitykseen, Teillä on mahdollisuus pyytää kantelunne uudelleen käsittelyä kahden viikon kuluessa tämän viestin päiväyksestä.

Tampereella 2. helmikuuta 2011
Ilkka Väänttinen

Tiedoksi: tv-päällikkö Riitta Pihlajamäki

Ilkka Väänttinen
Valmisteleva sihteeri
Julkisen sanan neuvosto
Vironkatu 3 D
00170 Helsinki

09-135 7494
040-739 2709

 Ajattele luontoa ennen kuin tulostat tämän sähköpostin.

4500/YLE/10 Rautatiematkustajat / TV1, A-studio

(Väänttinen)

Kantelu kohdistuu Yleisradion TV1:n ohjelmaan A-talk, VR jumissa. Se lähetettiin 13.1.2011. Julkisuudessa olleen tiedon mukaan ohjelmassa esiintynyt VR-Yhtymä Oy:n toimitusjohtaja Mikael Aro kieltäytyi mukana olosta, jos veturinkuljettaja ja kansanedustajaehdokas Harry Wallin olisi ollut mukana. Yle taipui Aron tahtoon, mikä on **kantelijan mielestä** journalistin ohjeiden kohdan 2 vastaista. Kakkoskohdan mukaan tiedonvälityksen sisältöä koskevat ratkaisut on tehtävä journalistisin perustein eikä päätösvaltaa saa missään oloissa luovuttaa toimituksen ulkopuolisille.

Aron tahtoon mukautumista voidaan **kantelijan mielestä** kritisoida myös journalistin ohjeiden kohdan 3 valossa. Sen mukaan journalistilla on oikeus ja velvollisuus torjua painostus tai houkuttelu, joilla yritetään ohjata, estää tai rajoittaa tiedonvälitystä.

Ohjeiden kohdan 6 mukaan käsitellessään omalle tiedotusvälineelle, konsernille tai sen omistajille merkittäviä asioita journalistin on hyvä tehdä asiayhteys yleisölle selväksi. Sekä VR-Yhtymä että Yleisradio ovat saman tahon eli valtion omistamia yrityksiä.

Kantelijan mielestä asiayhteyttä ei tuotu ohjelmassa esiin, vaikka se on voinut vaikuttaa "sallitun" kritiikin määrään, kuten Wallinin pois jättäminen osoittaa.

Sihteerin mielestä vaiheet ennen ohjelman tekoa ovat hankalia käsiteltäviä. Kantelija viittaa vain julkisuudessa olleisiin tietoihin. Toimitus kokoaa haastateltavat journalistisin perustein ja ottaa huomioon ohjelman kokonaisuuden. Haastateltavat voivat asettaa ehtoja esiintymiselleen ja toimitus voi tietysti tuoda ne julkisuuteen, jos sen oikeaksi näkee. Tässä tapauksessa asiasta keskusteltiin ohjelman alussa, jolloin katsojat pystyivät

saamaan suoraa informaatioita Ylen journalistisista ratkaisuista. Toimitus valitsi Wallinin sijasta Aron ja korvasi veturinkuljettajan toisella henkilöllä. Sekin on journalistisen päätösvallan käyttämistä. Painostuksen ja neuvottelun raja on häilyvä.

Ohjelman toimituspäällikkö Matti Virtanen käytti Aamulehden verkkosivuilla seuraavan puheenvuoron asiasta:

”A-talkin tavoitteena oli saada VR:n toimitusjohtaja ja liikenneministeri studioon vastaamaan kritiikkiin. Tässä onnistuttiin harvinaisen tiukkasanaisen väännön jälkeen. Periaatteessa olisi toki ollut mahdollista, että studiossa olisivat olleet vain Harry Wallin ja Markus Mustajärvi. Käytännössä oli kuitenkin parempi, että vastuulliset saatiin vastaamaan.

Yleisradion toimitukset eivät luovuta journalistista päätösvaltaa ulkopuolisille. Joskus joudutaan kuitenkin neuvottelemaan ja tekemään kompromisseja. Me luotamme siihen, että katsojat ymmärtävät asian kunhan perustelut kerrotaan heille avoimesti.

Wallinin syrjäyttämisestä keskusteltiin ohjelman alussa, ja toimitusjohtaja Aro joutui sitä selittelemään. Samaan aikaan Wallin sai omille näkemyksilleen hyvin julkisuutta lehdistössä. Hänen tilalleen studioon löysimme toisen kriittisen veturinkuljettajan, Pentti Kalan. Ratkaisu oli journalistisesti perusteltu, ja se tehtiin toimituksessa keskustelun jälkeen yhteisesti.”

Pitäisikö omistajuus mainita Ylessä aina kun Yle käsittelee valtion asioita?
Yleissivistykseen kuuluu tietää, että valtio omistaa Ylen ja VR:n.

Esitys: Ei oteta käsittelyyn.

Päätös: Ei otettu käsittelyyn.